

SPÅRTRÄNING

FÖR DEN UNGA HUNDEN

BB-gruppen fick en fråga om spårträning av en fyra månader ung hund. Valpen hade nyligen spårat 500 meter på två timmar gammalt spår och nu undrade ägaren hur de skulle gå vidare och hur mycket man kan kräva av spårarbete hos en så ung hund.

Text: Barbro Börjesson

Det föranledde gruppen att allmänt belysa frågan efter att flera av oss konstaterat att många inte tar hänsyn till sin hunds mentala förutsättningar för att koncentrerat följa ett spår. Plötsligt upptäcker man att hunden inte arbetar på det sätt man förväntar sig och förstår inte varför. Vanliga problem är att en hund inte är tillräckligt noggrann och därför lätt missar vid terrängövergångar och då spåret byter riktning eller underlag. Vanligt är också att hunden byter till ett färskare spår eller att den prioriterar andra sinnen för att finna vad den söker.

Om vi tänker oss att långt tillbaka i tiden så spårade hundarna för att finna mat, men vi kan utgå från att i nutid blir den motivationstypen tillfredsställd i andra sammanhang. De festa spårspecialister

finner vi bland våra jakthundsraser och för dem är det otvivelaktigt jaktlusten som är drivmotorn. Andra hundtyper som också kan bli spårspecialister finns som tjänstehundar hos polisen och Försvarsmakten. En tjänstehund tränas till att prioritera människovitrning framför allt annat. De tränas för att spåra i alla tänkbara miljöer och förväntas klara sin uppgift även där många andra personer uppehåller sig utan att störas av vare sig andra hundar eller trafik och polisens hundar får inte byta spår. Av den vetskapen förstår vi att det går att lära en jakthund att bli specialiserad på ett visst djurslag, om det är ägarens önskan, och att lära den att inte byta spår går också bra. Många jakthundar jagar vad som finns i terrängen, medan vissa blir specialister antingen genom egen erfarenhet, eller ge-

nom att de tränats/dresserats att endast jaga en enda djurart.

Jaktlusten kan påverkas av andra egenskaper. En vek hund tar snabbare åt sig av sina erfarenheter än en hård, en lite ängslig hund kan lättare störas ut i spåret än en hund med större mod, en lättstressad hund har svårare att koncentrera sig än den hund som är mer nervfast.

För att en ung och orutinerad hund ska få de bästa förutsättningar för spårarbetet är det klokt att låta hunden utvecklas i takt med att den mognar. Vi vet att hundar utvecklar sina mentala anlag i olika perioder fram till den blir cirka två år. Jaktlusten ger sig tidigt till känna och många jägare vill naturligtvis pröva en ny hunds förutsättningar och släpper den därför i ung ålder för att få bekräftelse på att hunden har rätt talang. Det kan gå bra, men det kan också hända att de erfarenheter som unghunden gör ställer till det för framtida spårarbeten. Istället kan vi under tiden göra planerade kontroller av hur hunden arbetar i ett spår. Vilka situationer löser hunden självständigt, och vilka situationer behöver vi planera träningen för att hundens erfarenheter skall bli de rätta.

TA VARA PÅ UNGHUNDSTIDEN

Även om vi utgår från att alla hundar kan spåra kan vi påverka hundens arbetssätt. Vi

kan ”lära” den att inte byta till ett färskare spår, eller att alltid göra det. Vi kan motivera hunden att bli specialiserad på ett visst djurslag och då följa den doften oavsett vilken ålder spåret har. Det är när hunden är ung som den är mest påverkbar av sina erfarenheter och det gäller för oss att planera för att hundens erfarenheter blir i linje med vår målsättning.

Många undrar vilken ålder som är bäst för att starta spårträningen, och på vilket sätt. Andra vanliga frågor är hur gamla och hur långa bör de första spåren vara? Ska man bloda mycket eller lite, ska man släpa klöv och/eller skinn? Det finns inte något bra svar på någon av de här frågorna. Allt handlar om den aktuella hundens förutsättningar och dem känner du inte förrän du kontrollerat din hunds förutsättningar.

Alltför många hundar ges möjlighet att på egen hand testa sin talang genom att de släpps i ung ålder. Tyvärr kan ett enda felaktigt jakttillfälle ställa till helt onödiga problem för både hunden och ägaren. Jaktlusten är medfödd hos hundar, den har du gratis, men lydnad och kontakt har du inte gratis! Att få spåra och jaga med en trygg och lydig hund är något som du måste lägga grunden till och därför är det viktigt att bygga upp en god relation samtidigt som du gör planerade spårkontroller.

Spårkontroller har som mål att få se vilken energi hunden lägger i att följa den vittring som går genom terrängen. Lämplig ålder för

INFO!

BB-GRUPPENS MENTALTESTER

Under 2020 har BB-gruppen arrangerat tester från Höör i Skåne till Junsele i Västernorrland och cirka 200 hundar har besökt deras testbanor. Totalt finns nästa 2000 hundar i databasen.

Planerade mentaltester 2021

22-24 april i Växjö

Anmälan till ulrica@bergqvaragard.se

Maj i Höör

Anmälan till majashundliv@gmail.com

8-9 maj i Junsele

Anmälan till magnus@wildtribes.se

5-7 augusti i Västerås

Anmälan till ditttegarden@telia.com

Under hösten i Höör

Anmälan till majashundliv@gmail.com

I Götene och i Karlsborg efter intresse.

Anmälan till vargannika@telia.com eller karlsborshundtjanst@hotmail.com

På 4lattasteg.se finner du vidare information när fler platser och tider är fastställda.

Första spårkontrollen. Hunden upptäcker en avvikande doft i gräset och följer den av nyfikenhet.
Foto: Camilla Eklund Engvall.

ett första enkelt test kan vara när valpen är mellan tre och sex månader. Vid valpkontrollerna används varken blod eller klöv utan man går, utan att valpen ser, en sträckning som kan var 100 till 200 meter och avslutas med ”vad som helst”. Kanske en handske eller hundens boll. Om man som jag är lite lat lägger man spåret som en hästsko för att slippa lång återgång! Vänta minst en halvtimme och gå med hunden kopplad vinkelrätt mot spåret. I de flesta fall reagerar valpen för spårvittringen eftersom den avviker från markens övriga dofter. Några tar lite tid på sig för att försäkra sig om att vittringen går åt ett visst håll, medan andra direkt tar spåret i rätt riktning. Följ tyst efter och när valpen upptäcker ”bytet” uppmuntar du den. Om valpen inte alls reagerar för spåret går du därifrån och gör nästa kontroll på en annan plats. Om din valp är väldigt ung kan du vänta en eller ett par veckor för att valpen ska få lite mer tid för att mogna. Jag har erfarenhet av tre månaders valpar som spontant följer ett kontrollspår med fullt fokus första gången, men även av valpar som inte visat spontant spårintresse förrän flera månader senare. Oavsett ålder har den ena inte blivit bättre spårhund än den andra vid vuxen ålder.

Upprepa kontrollen några gånger tills du ser att hunden har förväntningar när ni kommer till en viss plats eller terrängtyp. Om allt löper på bra kan du planera för längre sträckning och liggtider, och låta hunden arbeta i lina och sele/spårhalsband i stället för i koppel. Längden på spåren och likaså liggtiden är inte det viktigaste, kontrollera i stället hur hunden påverkas av terrängbyten,

vägovergångar, korsande äldre- och yngre spår och så vidare allt utifrån din egen fantasi. Du kan också göra ”legor” genom att gå runt och sparka upp marken för att få se hur din hund betar sig där, eller tappa något i spåret, gå fram och tillbaka i eget spår, ja allt du kan tänka dig kan hända när hunden senare spårar för att finna sitt ”riktiga” byte. Byt spårslutet mot en klöv och notera om din hund blir ivrigare nästa gång ni spårar. Blod i spåret underlättar, därför rekommenderar vi att inte använda blod i början av kontrolltiden. Om hunden får samma typ av problem vid upprepade tillfällen tar du itu med problemlösning innan ni går vidare. Till exempel kan du träna lydnad i närheten av människor om hunden stördes när personer uppehöll sig nära spåret. Om problemet uppstått vid terrängövergångar kan du lägga spår i en terrängtyp i taget och efterhand låta spåret byta underlag. Det kan vara till hjälp om du placera spårslutet kort efter att spåret kommit in i ny terräng.

SKYNDLA LÅNGSAMT

Hoppas brevskrivaren vars unga hund ”klockrent” spårat 500 meter i ett två timmar gammalt spår finner lämpliga spårkontroller för att utveckla sin valp på rätt sätt av de tips som framgår i den här texten. För att undvika stresshöjning hos en spårvillig valp gäller det att skynda långsamt. Lägg inte för många spår i tät följd och tänk på att utnyttja kontrollsystemet för att fokusera på de eventuella svårigheter som kan uppstå.

En motiverad och rätt tränad spårhund älskar sin uppgift och kommer att göra allt för att leverera lyckade resultat! ■